

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Quo pacto cum impotentia ad peccandum stet in Christo libertas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO QUINQUAGESIMA QUINTA.

De libertate Christi.

EX sancto Thoma hic, quaestione 20. art. 1. Corpore notandum, prater generalem illam subjectionem, quam res omnes creatae habent respectu potestatis divinae eo ipso quod creaturae sint; prater hanc, inquam, subjectionem peculiariter creaturam rationalem subesse Deo, ut praeipienti, & consequenter praeceptorum capacem esse ipso facto quod creatura rationalis sit. Unde anima Christi, & praeceptorum capax fuit, & mandata sibi imposita habuit, non naturalia solum, ut non mentiendi, & similia; sed etiam positiva, faciendi scilicet hoc vel illud, quod alioqui facere non tenebatur: Quare, de se ait Christus Ioannis c. 14. v. 31. dum ad mortem pergeret, Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio; & Apostolus ad Philip. 2. Factus obediens usque ad mortem: Quae Scripturae loca, etsi nonnulli ex Graecis Patribus explicent de mandato late sumpto, sicut humanitatis causa amicis dicimus ipsorum voluntatem nobis esse mandatum, communiter tamen supponitur Christum à Patre verum mandatum habuisse, saltem moriendi ob redemptionem generis humani: unde Ioan. 10. ait idem Christus, hoc mandatum accipi à Patre meo, nempe ut animam poneret pro salute hominum. Solum ergo hic explicandum restat qua ratione cum praecepto moriendi stare potuit in Christo libertas ad non moriendum, quae tamen ad meritum videtur necessaria, si namque ad moriendum fuisset planè necessitatus, nullum ex substantia mortis ejus provenisset meritum.

SECTIO PRIMA.

Quo pacto cum impotentia ad peccandum stet in Christo libertas.

I.
Primus procedendi modus de sensu composito & diviso praecepti.

MITTO hac in re modum procedendi Thomistarum, qui dicunt Christum in sensu quidem composito praecepti non esse liberum, sic tamen in sensu diviso, sensus autem compositus, inquit, est solum necessitas secundum quid. Sed haec non solvit difficulta-

tem; quicquid enim necessaridè connexum cum impletione praecepti ponitur antècedenter ad illud, tollit indifferentiam ad illius executionem, ergo si praeceptum positum necessitet, tollit libertatem simpliciter, eadem quippe ratione probaretur amorem in patrià esse liberum, cum in sensu diviso visionis non necessitetur anima ad amandum Deum.

Secundò itaque dicunt nonnulli liberè Christum implevisse praeceptum mortis, quia ita mortem de facto acceptavit, ut potuerit illius acceptationem purè omittere, non tamen per actum positivum: & si inferas, ergo potuit peccare, negant

II.
Alii libertatem Christi ad reddendum, quòd mortem acceptationem potuerit purè omittere.

negant consequentiam, ad peccatum enim, inquit, requiritur ut sit voluntarium & liberum, quod sine positivo voluntatis actu, à quo denominationem voluntarii formaliter accipiat, fieri non posse asserunt.

III. Hæc solutio ab omnibus rejicitur, quia dato possibilem esse puram omissionem, agrè quis negaverit eam esse liberam, ut patet in libertate contradictionis, si verò sit libera, erit peccatum. Secundò: si pura omisso sit possibilis, frequenter contingit, quare si dari possit non libera, posset quis attendendo ad rem præceptam, ad quam habet libertatem sufficientem ut eam præstet, omittere tamen sine culpâ; unde quoties quis peccat contra præceptum positivum, confiteri deberet peccatum illud ut dubium. Contra tertio: Nam secundum hunc modum non videtur posse Christum obligari ex præcepto ad mortem subeundam, cum sine culpâ possit illam omittere.

IV. Tertio: Suarez hîc, disp. 37. sect. 3. quem sequuntur Albertinus principio 5. corol. 3. dub. 1. & ex parte Tannerus hîc, quæst. 6. dub. 4. ait et si Christus posito præcepto non potuerit non mori, liberè tamen, inquit, est mortuus, quia ex vi unionis exigebat auxilia, efficacia quidem, sed libera, per quæ impleturus esset certissimò præceptum, ita tamen ut ad illius impletionem non necessitaretur, cum principium immediatum & intrinsecum operis, per quod implebat præceptum, esset indifferens, omnis autem alia determinatio est extrinseca, & consequenter non necessitans simpliciter.

V. Sed contra primò: Non implere præceptum est peccatum, sed Christus non potuit committere peccatum, ergo non potuit non implere præceptum, ergo erat necessitatus ad illius impletionem, necessitas autem quævis, sive ab extrinseco sit, sive ab intrinseco, tollit libertatem, cum determinatio ad unum undecunque proveniat, stare nequeat cum indifferentiâ ad operandum & non operandum: cum ergo hæc determinatio sit antecedens, tollit libertatem: sicut si Deus non præberet concursum in actu primo tolleretur libertas, licet concursus Dei sit quid extrinsecum.

VI. Dices: Concursus Dei, quamvis sit quid extrinsecum, spectat tamen ad causam efficientem, substantia verò non concurrat ad operationes effectivè, & consequenter minus spectat ad illarum libertatem. Contra: Quævis namque conditio antecedens actionem & determinans ad unum æquè tollit indifferentiam potentie ad utramque partem contradictionis, ac quodvis principium influens, sicut communiter dicitur cognitio non influere in actum voluntatis, sed solum esse conditio respectu illius, & tamen visio beata æquè necessitat ad amorem, ac prædeterminatio physica ad quemvis actum in viâ.

VII. Secundò: Impugnatur hæc sententia ostendendo non posse Deum præbere auxilium indifferens, si namque concursus, quem offert Christo Deus, sit indifferens, ergo est talis ut possit non habere effectum, ergo illo stante potest Christus simpliciter non implere præceptum, ergo peccare, ergo licet de facto nunquam esset peccaturus Christus, cum auxilium hoc sit efficax, posset tamen peccare, cum relinquatur in ejus voluntate indifferentia ad utramque partem contradictionis: licet ergo hoc numero auxilium, quod habuit Christus fuerit secundum se indifferens in sensu diviso præcepti, & unionis hypostata-

tice, in his tamen circumstantiis non relinquat potentiam indifferentem ad utramque partem contradictionis, cum altera pars sit peccatum.

Quartò alii dicunt propterea Christum liberè esse mortuum, quia præceptum, inquit, est solum quid consequens, vidit enim Deus antecedenter ad præceptum, quo se esset inclinatura voluntas humana Christi, ex quâ præscientiâ præcepit ipsi susceptionem mortis, quam conditionatè vidit fore ut liberè amplecteretur. Sed contra: Vel vidit Deus quid esset factura anima Christi, etiam posito præcepto, vel non, si secundum, ergo non facit ad præsentem quæstionem, hîc enim quærimus de actu obedientie, quo implevit præceptum, & consequenter debebat videri actus ut vestitus omnibus circumstantiis, ex quibus una est præceptum: Si verò primum, non potuit Deus videre Christum ita amplectentem mortem, ut potuerit nolle mori, cum nolle mori esset peccatum, ut dictum est.

VIII. Dicunt alii, præceptum esse tantum quid consequens ad acceptationem mortis in Christo.

SECTIO SECUNDA.

Quid sentiendum circa libertatem Christi.

Dico primò: Christus per observationem præceptorum naturalium non mentiendi verbi gratia, &c. à quibus eximi non potuit, verè meruit: ita omnes communiter. Ratio est, quia esto Christus mentiri non potuit, potuit tamen actu magis vel minus intento, ex hoc vel illo motivo, quæ non solum est libertas merè physica, sicut cum quis ex duobus individuis æqualibus alterum eligit, sed etiam in genere moris, & laude ac estimatione digna. Actus verò ille positivus, quo Christus implevit præceptum naturale negativum, fuit omnino liber, etiam quoad totam speciem actus, sine ullâ omnino vel indeterminatâ necessitate. Ratio est, quia potuit Christus simpliciter per puram omissionem satisfacere huic præcepto, ergo actus positivus ad hoc non erat illo modo necessarius.

Dico secundò: Christus non fuit liber ad implendum & non implendum præceptum mortis. Ratio videtur clara, quia non impletio præcepti est peccatum, sed Christus non est liber ad peccatum, ergo.

Dico tertio: Quamvis Christus non potuisset absolute nolle mori, liber tamen fuit quoad mortis circumstantias: ita Valentia hîc, quæst. 19. punct. 2. Vasquez disp. 74. cap. 5. Lessius de Prædestinatione Christi, sect. 3. Suarez sect. 4. estque communis inter recentiores. Ratio est, quia esto habuerit Christus præceptum, etiam absolutum moriendi, non tamen erant determinatæ omnes mortis circumstantie, sed poterat Christus hoc vel illo tempore & loco, ex hoc vel illo motivo, &c. mortem amplecti, ergo quantumcumque fuerit Christo necessaria mors, circumstantie tamen erant Christo liberae.

Hæc ergo libertas sufficit ad meritum, estque libertas non merè physica, sed etiam in genere moris: nec est paritas in eo quod communiter obicitur, si quis adjudicatus sit mortì, vel carceri, parum referre quod eligat in hac vel illâ cruce mori, seu quod in hoc vel illo carceris angulo se locet; esto enim hoc exiguum sit in estimatione morali, pati tamen talia vel talia tormenta,

I. Per præceptorum naturalium observationem meruit Christus.

II. Christus non fuit liber ad implendum & non implendum præceptum mortis.

III. Liber fuit Christus ad mortis circumstantias.

IV. Libertas circumstantiis non est physica tantum, sed moralis.